

Autonomie in het onderwijs verenigen met bovenschoolse uniformiteit in sturing en samenwerking

Ontwikkelcasus

Mei 2024

Een schoolbestuur in het zuiden van Nederland heeft autonomie hoog in het vaandel staan. De scholen binnen dit bestuur krijgen de vrijheid om hun eigen onderwijsvisie- en concepten te ontwikkelen en passende onderwijsmethodes en toetsen te kiezen. Deze sturingsfilosofie heeft geleid tot een divers onderwijslandschap binnen het bestuur, met scholen die verschillende toetsaanbieders gebruiken. Hoewel deze vrijheid positieve aspecten kent, brengt het ook uitdagingen met zich mee, met name op het gebied van het uniform meten van de onderwijskwaliteit. Deze maatwerkstudie onderzoekt hoe de uitstroomprognose van Leeruniek deze uitdagingen helpt oplossen en een gemeenschappelijke taal voor kwaliteitsverbetering biedt.

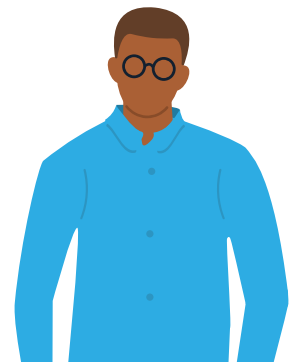
Vrijheid van toetsaanbieder: voordelen en uitdagingen

De sturingsfilosofie van dit bestuur heeft geleid tot een variëteit aan onderwijsaanpakken binnen het bestuur. En als gevolg daarvan ook tot individuele keuzes voor toetsaanbieders. De scholen kiezen voor toetsaanbieders die het beste aansluiten bij hun specifieke onderwijsfilosofie en de onderwijsbehoeften van hun leerlingen. In theorie leidt deze vrijheid en autonomie tot een betere aansluiting van het onderwijs bij individuele leerlingen.

“De Uitstroomprognose is een helder en inzichtelijk rapport. Het stelde ons in staat om scholen onderling te vergelijken en bood een waardevolle risicosignalering met betrekking tot prognoses voor IS/2F. Hierdoor zijn wij nog beter in staat om ons onderwijs gefundeerd af te stemmen.

- Beleidsadviseur onderwijsontwikkeling

Maar de diversiteit aan toetsaanbieders heeft ook nadelen. Het ontbreken van uniformiteit in de toetsgegevens maakt het moeilijk om een consistent beeld van de onderwijskwaliteit binnen het hele bestuur te krijgen. Het creëren van dit beeld is hierdoor ook arbeidsintensief en tijdrovend voor het bestuur. Bovendien is het lastig om scholen onderling te vergelijken en om trends in de tijd te volgen. En gesprekken over de onderwijskwaliteit gaan minder vaak de diepte in, omdat er tijd verloren gaat aan het eens worden over de feiten.

De Uitstroomprognose van Leeruniek: een uniform kader

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, maakt het bestuur gebruik van de Uitstroomprognose van Leeruniek. Deze rapportage stelt het bestuur in staat om de onderwijskwaliteit van alle scholen op een uniforme manier te meten, ongeacht de gebruikte toetsaanbieder. De Uitstroomprognose zet de toetsresultaten om naar uitstroomniveaus, waardoor deze vergelijkbaar worden. Dit geldt voor zowel de doorstroomtoetsen als voor de halfjaarlijkse volgoetsen van leerlingen die nog op school zitten. Hierdoor ontstaat een breed en actueel beeld van de onderwijskwaliteit.

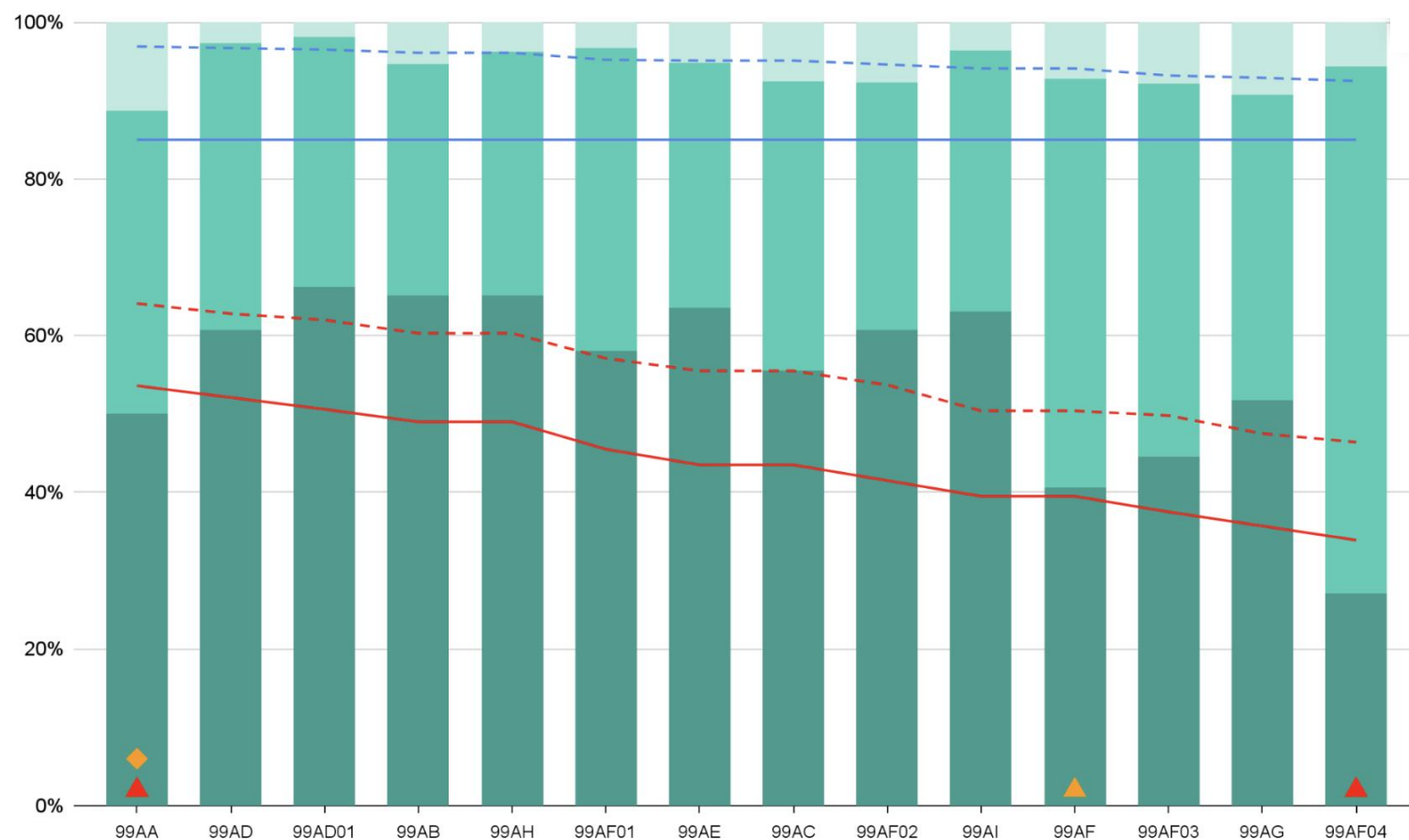
Door deze uniformiteit kunnen de resultaten van de verschillende scholen en van de verschillende toetsaanbieders ook in de tijd worden vergeleken. Het stelt het bestuur in staat om objectieve analyses te maken en weloverwogen beslissingen te nemen over verbetermaatregelen. De uitstroomprognose van Leeruniek wordt zo onderdeel van een bredere kwaliteitscyclus binnen het bestuur, waarin gegevens snel en duidelijk worden gepresenteerd en gesprekken over de onderwijskwaliteit zich kunnen richten op diepere procesmatige kwesties.

Gemeenschappelijke taal en verbeterde kwaliteitscyclus

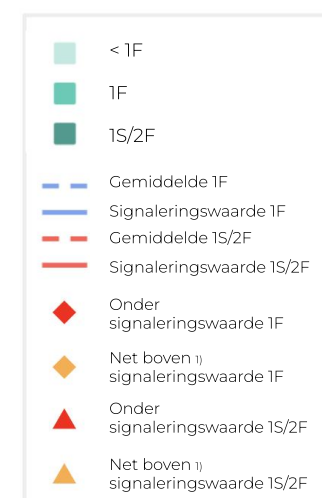
De uitstroomprognose heeft binnen het bestuur geleid tot een gemeenschappelijke taal voor het bespreken van de onderwijskwaliteit. Deze gedeelde basis zorgt ervoor dat feiten en trends onbetwistbaar zijn en dat gesprekken snel naar de kern gaan: het identificeren van risico's en het begrijpen van de onderliggende processen. Dit verhoogt de effectiviteit van de gesprekscyclus en zorgt ervoor dat het bestuur en de scholen gezamenlijk en gericht kunnen werken aan kwaliteitsverbetering.

De gedeelde taal blijkt bovendien de samenwerking en kennisuitwisseling tussen scholen onderling te stimuleren. Scholen kunnen ervaringen en inzichten makkelijker met elkaar delen, wat leidt tot een cultuur van collegiale ondersteuning en continue verbetering. Deze gesprekken tussen scholen dragen bij aan de professionele ontwikkeling van leerkrachten en schoolleiders en versterken de algehele kwaliteit van het onderwijs binnen het bestuur.

Prognose 2027 - Uw inspectiegrafiek als de huidige leerjaren 5, 6 en 7 zich vertalen in daadwerkelijke uitstroom

	BRIN	Schoolnaam
1	99AA	De Zonneschool
2	99AD	Aarde
3	99AD01	Aarde - Maan
4	99AB	Mercurius
5	99AH	Uranus
6	99AF01	Jupiter - Io
7	99AE	Mars
8	99AC	Venus
9	99AF02	Jupiter - Europa
10	99AI	Neptunus
11	99AF	Jupiter
12	99AF03	Jupiter - Gany.
13	99AG	Saturnus
14	99AF04	Jupiter - Calli.

1) De bandbreedte hiervoor is 5 procentpunt boven de Signaleringswaarde voor 1F en/of 1S/2F

NB Elke kolom in deze grafiek is gemiddelde van 3:
 - Eindtoets '23
 - Doorstroomtoets '24
 - Prognosejaar '25

Conclusie

De autonomie die dit bestuur aan zijn scholen geeft, bevordert innovatie en maatwerk in het onderwijs. Maar het zorgt ook voor uitdagingen op het gebied van uniform meten en het verbeteren van de onderwijskwaliteit. De uitstroomprognose van Leeruniekt biedt een oplossing doordat het tot een gemeenschappelijke taal leidt en een uniforme meetlat is voor het monitoren van de onderwijskwaliteit. Hierdoor kunnen de scholen en het bestuur efficiënter en effectiever samenwerken aan kwaliteitsverbetering, wat uiteindelijk de leerlingen ten goede komt. Deze maatwerkstudie illustreert hoe autonomie en uniformiteit hand in hand gaan om het onderwijs naar een hoger niveau te tillen.

Een goed perspectief met **learning analytics** van Leerunie

Geïnteresseerd in een Rapportage
Uitstroomprognose voor jouw scholen?

Neem contact met ons op!

Geschreven door: Cora de Raaf & Bruno Emans

Vormgeving door: Merel Meij